

Fagbibliotek og systematiske oversikter

Sluttrapport

Marte Ødegaard

Mars 2020

UiO : **Universitetsbiblioteket**
Medisinsk bibliotek

Nasjonalbiblioteket

Innhold

1. Forord og mål for prosjektet	2
2. Bakgrunn for prosjektet	3
3. Finansiering og regnskap	3
4. Prosjektgjennomføring og måloppnåelse.....	3
5. Resultater fra prosjektet, publikasjoner og faglige bidrag	4
5.1 Studie av systematiske oversikter publisert ved UiO og OUS	5
5.2 Kompetanseheving blant ansatte.....	6
5.3 Litteratursøketjeneste ved Medisinsk bibliotek	8
5.4 Interne rutiner og arbeidsdokumenter	11
5.5 Kurstilbud om systematikk i litteratursøk	11
6. Videreføring av prosjektet	12
Vedlegg I.....	15
Regnskap	15

1. Forord og mål for prosjektet

Fagbiblioteket og systematiske oversikter er et prosjekt ved Medisinsk bibliotek ved Universitetet i Oslo som ble tildelt utviklingsmidler fra Nasjonalbiblioteket for perioden 2017-2019. Prosjektet har sin egen nettside¹.

Formålet med dette prosjektet var å opparbeide et kunnskapsgrunnlag angående administrative, organisatoriske, metodologiske og tekniske oppgaver som kan være relevante til fagbibliotekets involvering i systematiske oversikter. Dette på bakgrunn av økt etterspørsel fra forskere om hjelp til litteratursøk til systematiske oversikter. Prosjektet skal bidra til utvikling av nye tjenester innenfor forskningsstøtte.

Konkrete mål har vært:

- Utarbeide en mal for referanseintervju for litteratursøk til systematiske oversikter
- Undersøke og anbefale programvare som støtter arbeid med systematiske oversikter
- Øke kunnskap og kompetansen gjennom praktisk arbeid med systematiske oversikter
- Utvikling av nye tjenester for forskningsstøtte
- Hente inn erfaringer fra andre ledende bibliotek med etablerte tjenester til kunnskapsoppsummeringer

I denne sluttrapporten beskrives arbeidet og utvalgte resultater².

---

¹ Prosjektside på nett <https://www.ub.uio.no/om/prosjekter/fagbibliotek-og-systematiske-oversikter/index.html>

² Rapporten kan siteres slik: Ødegaard M. Fagbibliotek og systematiske oversikter: Sluttrapport. Oslo: Universitetet i Oslo, Medisinsk bibliotek; 2020. Tilgjengelig fra: <https://www.ub.uio.no/om/prosjekter/fagbibliotek-og-systematiske-oversikter/index.html>

2. Bakgrunn for prosjektet

Fag- og forskningsbibliotek har i økende grad fokus på forskningsstøtte til ansatte. Universitetsbiblioteket i Oslo merker en økende etterspørsel av støttetjenester fra forskere i forbindelse med utarbeidelsen av ulike litteraturoversikter generelt, og systematiske oversikter spesielt. Helsefaglige bibliotek har over flere år bygget kompetanse om systematiske oversikter og utviklet tjenester på feltet. Nå merkes en økt etterspørsel innenfor samfunnsfagene; særlig psykologi, pedagogikk og spesialpedagogikk, men også fra forskningsgrupper som er sterkt tverrfaglige. Dette prosjektet skal bidra til å bygge kompetanse, og gjøre bibliotekarer i stand til å gi støttetjenester til systematiske oversikter.

3. Finansiering og regnskap

Prosjektet er støttet av Nasjonalbiblioteket med prosjekt- og utviklingsmidler over to år, ref. Fagbibliotek og systematiske oversikter 2017/148³. Tilskuddet er gitt til prosjektets arbeid med mal for referanseintervju, programvaretesting, tjenesteutvikling og erfaringsdeling. I tillegg finansieres prosjektet med en egeninnsats fra Medisinsk bibliotek for fire prosjektdeltakere: Marte Ødegaard, Mikaela Aamodt, Hilde Strømme og Therese Skagen.

I budsjettet for andre prosjektår er søknadssummene justert med tanke på tildelingen for første år. Søknadssummen for andre prosjektår er for å i hovedsak dekke frikjøp av prosjektdeltakerne. Utgiftsposter for reise-, kurs- og konferanseutgifter er slått sammen og nedjustert. Ubrukte midler ble returnert Nasjonalbiblioteket februar 2020. Regnskapet ligger i vedlegg I.

4. Prosjektgjennomføring og måloppnåelse

Det har vært få prosjektdeltakere, men med tanke på at resultater fra prosjektet skulle implementeres i biblioteket, så har kollegaer i egen organisasjon vært informert og involvert. Dette gjelder særlig de aktivitetene som gjelder kompetanseheving og utvikling av en litteratursøketjeneste.

---

³ Prosjektsøknad <https://www.ub.uio.no/om/prosjekter/fagbibliotek-og-systematiske-oversikter/soknad-sendt-hoveddokument.pdf>

Prosjektdeltakerne har arbeidet med prosjektet i tillegg til sine ordinære stillinger, og arbeidet har strukket seg over lang tid. Arbeidet har også vært avbrutt av blant annet en foreldrepermisjon. Vi ser i ettertid at det kunne vært mer hensiktsmessig med en mer intensiv prosjektperiode over kortere tid. På en annen side så har en prosjektperiode over to år vært gunstig for å etablere kontakter og nettverk, samt å se utviklingen i egen organisasjon med tanke på arbeidet med systematiske oversikter, i tillegg til utvikling av systematiske oversikter som fagfelt.

Prosjektet har hatt et bredt spenn med hensyn til ulike aspekter ved systematiske oversikter, men de har alle vært tilknyttet oppgaver som naturlig kan knyttes til biblioteket. Prosjektet har levert på alle punktene som inngikk i prosjektbeskrivelsen. Dette er også målsetninger som delvis gjenspeiles i bibliotekets årsplan, hvor arbeid med litteratursøk til systematiske oversikter er nevnt som et satsingspunkt.

5. Resultater fra prosjektet, publikasjoner og faglige bidrag

Resultater fra prosjektet publiseres på prosjektets nettside⁴. Prosjektet er også registrert i CRISTIN⁵. Resultatene er i form av artikler, hvorav en vitenskapelig studie, og blogginnlegg om relevante temaer. I tillegg er det laget arbeidsfiler som kan være arbeidsstøtte for bibliotekarer. Disse gjøres tilgjengelige for bruk (inkludert bearbeidelse) av andre bibliotek: intervjuguide for litteratursøk til systematiske oversikter, beskrivelse av algoritme for dublettsjekk, kursinnhold og materiale med mere. Beskrivelse av litteratursøketjenesten og et kurstilbud er også publisert.

Prosjektet har også vært invitert i ulike fora:

- Presentasjon og workshop for bibliotekansatte ved Høgskolen på Innlandet. 15. juni 2018.
- Heldagskurs om systematiske oversikter ved StatPed, 6. februar 2019.
- Presentasjon på årsmøte til SMH (Norsk bibliotekforenings spesialgruppe for medisin og helsefag) 4. mars 2019⁶.
- Presentasjon på frokostmøte på Universitetsbiblioteket i Oslo 30. oktober 2019.

---

⁴ <https://www.ub.uio.no/om/prosjekter/fagbibliotek-og-systematiske-oversikter/index.html>

⁵ <https://app.cristin.no/projects/show.jsf?id=2047644>

⁶ <https://smh.no/2019/02/arsmote-2019-program-saksliste-pamelding/>

I tillegg har det kommet invitasjoner til å snakke om prosjektet utover prosjektperioden.

5.1 Studie av systematiske oversikter publisert ved UiO og OUS

For å få mer kunnskap om systematiske oversikter og egne brukere, ønsket vi mer kunnskap om rapportering av litteratursøkene i publiserte systematiske oversikter. Det er derfor gjort en undersøkelse av systematiske oversikter publisert fra UiO og OUS, og bibliotekarens involvering i disse. Dette har resultert i en vitenskapelig artikkel⁷.

Formålet med undersøkelsen var tredelt

- Undersøke forekomst av systematiske oversikter sammenlignet med andre typer oversiktsartikler som har blitt publisert av forskere fra UiO og OUS mellom 2007-2018.
- Undersøke i hvilken grad bibliotekarer involveres i systematiske oversikter.
- Undersøke om bibliotekar-medforfatterskap er assosiert med lavere risiko for systematiske skjevheter (bias) sammenlignet med systematiske oversikter som ikke har involvert bibliotekarer eller som kun gir takksigelse til bibliotekar.

Konklusjon fra undersøkelsen

- Narrative og andre typer oversiktsartikler er fortsatt den vanligste typen oversiktsartikkel.
- Bibliotekarer er tilsynelatende i liten grad involvert i systematiske oversiktsartikler.
- Når en bibliotekar er involvert er det sjelden som medforfatter.
- Systematiske oversikter med en bibliotekar som medforfatter har lavere risiko for systematiske skjevheter (bias) enn systematiske oversikter uten bibliotekar - Søkene er bedre dokumentert og ofte mer omfattende.

Betydning for praksis

---

⁷ Aamodt, M., Huurdeman, H. & Strømme, H. (2019). Librarian Co-Authored Systematic Reviews are Associated with Lower Risk of Bias Compared to Systematic Reviews with Acknowledgement of Librarians or No Participation by Librarians. *Evidence Based Library and Information Practice*, 14(4).
<https://doi.org/10.18438/eblip29601>

Funn fra studien viser at kvaliteten på søk og rapportering i systematiske oversikter er bedre når en bibliotekar er medforfattere. Dette innebærer at bibliotekarer bør etterstrebe medforfatterskap. Styrken ved å ha en bibliotekar som medforfatter ligger i å oversette studiens formål til ett søkbart spørsmål, velge relevante databaser, identifisere kontrollerte emne- og tekstord, planlegge søkestrategier og oversette dem til valgte databaser, utføre og dokumentere søkene, samt å sikre at søkestrategier er publisert med artikkelen. Videre bør bibliotekaren beskrive søket i metoddelen i den systematiske oversikten. Artikkelen peker på en rekke aspekter som biblioteket kan bidra til å fremheve ovenfor forskeren og bør belyses ved opplæring av bibliotekarer som skal delta i arbeid med systematiske oversikter.

5.2 Kompetanseheving blant ansatte

For å heve den teoretiske og metodologiske kunnskapen om systematiske oversikter, samt for å bredde synet bibliotekarens rolle, er det arbeidet med kompetanseheving av bibliotekarer som jobber med litteratursøk til systematiske oversikter. Nedenfor gis en kort beskrivelse av utvalgte aktiviteter.

Litteratursøkegruppe

Det er etablert en gruppe blant de ansatte som ønsker å jobbe med litteratursøk til systematiske oversikter. Disse er interessert i oppgaven, forplikter seg til å prioritere slike oppdrag og bruke tid på kompetanseheving.

Lesesirkel

Systematiske oversikter har vært et (blant flere) temaer for kompetanseheving i seksjonen for forskningsstøtte og undervisning ved Medisinsk bibliotek. Et av tiltakene har vært en lesesirkel om boken *Assembling the pieces of a systematic review: a guide for librarians*⁸. Det ble avsatt tid til å lese i arbeidstiden. Boken gir en oversikt over hele prosessen med å utarbeide systematiske oversikter, fra forskningsspørsmål til oppsummering og rapportering av resultater. Boken gir også praktiske tips til bibliotekarer og er en verdifull kilde dersom man skal opprette eller videreutvikle tjenester til systematiske oversikter. En annen styrke

---

⁸ Foster, M. and S. Jewell (2017). *Assembling the pieces of a systematic review : a guide for librarians*, Rowman & Littlefield.

med boken er at den er i utgangspunktet er skrevet med et tverrfaglig utgangspunkt for å dekke alle fag, selv om det helsefaglige dominerer. Erfaringer fra lesesirkelen er at det har vært svært nyttig, da det ellers er vanskelig å sette av tid til å både lese og diskutere faglitteratur. Videre gir det oss som arbeider med søk til systematiske oversikter en felles forståelse for ulike roller vi kan å ta, og forskjellige oppgaver knyttet til disse.

Cochrane Interactive Learning

Cochrane har utviklet et undervisningsmaterieell som de kaller *Cochrane Interactive Learning*⁹. Søkegruppen tar hele dette kurset. Denne undervisningen er nettbasert og inneholder 10 moduler. Modul 1 er gratis, og tilgang til de øvrige modulene kjøpes via lisenser. For å få mest mulig ut av disse læringsmodulene har vi hatt møter etter hver modul for å snakke om innholdet. Dette er et pågående arbeid, og foreløpig har vi hatt møter om de 4 første modulene.

Internopplæring og deltakelse på kurs og konferanser

I tillegg har flere i gruppen deltatt på kurs, workshops og konferanser

- Workshop *Novel Opportunities in ReViews and Evidence GEneration (NORVEGE)* med Andrew Booth, forsker ved University of Sheffield, England.
- Workshop *Systematic reviews in the social sciences*¹⁰ med Alison O'Mara-Evens og Claire Stansfield fra EPPI Center, London, England.
- Kurs *Informasjon- og dokumenthåndtering* med Gunhild Austrheim fra Høgskulen på Vestlandet.
- Internopplæring *Introduksjon til screeningverktøyet Rayyan* med kollega Hilde Strømme.
- Internopplæring *Introduksjon til screeningverktøyet Covidence* med kollega Marte Ødegaard.
- Internopplæring *Smart bruk av EndNote til dublettsjekk, basert på Bramers metode* med kollega Marte Ødegaard.

---

⁹ Cochrane Interactive Learning <https://training.cochrane.org/interactivelearning>

¹⁰ Systematic Review Workshop <https://www.ub.uio.no/english/courses-events/events/umed/2019/srseminar.html>

- Deltakelse på EAHIL-konferansen (European Association for Health Information and Libraries) i Cardiff, Wales 2018 og EAHIL i Basel, Sveits 2019.
- Deltakelse på SMH-dagene i Trondheim 2018.

5.3 Litteratursøketjeneste ved Medisinsk bibliotek

På bakgrunn av økt etterspørsel fra forskere, er det opprettet en litteratursøketjeneste for systematiske oversikter ved Medisinsk bibliotek. Tjenesten er utarbeidet på bakgrunn av egne erfaringer, erfaringer fra andre bibliotek og forskning. Litteratursøketjenesten er tilgjengelig for forskere ved alle UiOs fakulteter og ansatte ved Oslo Universitetssykehus.

Prosjektet har med dette noen erfaringer når det gjelder utforming av en litteratursøketjeneste. Det er viktig å understreke at utformingen av en slik tjeneste ved et bibliotek ikke nødvendigvis er direkte overførbart til andre bibliotek. Det må alltid tas hensyn til lokale forhold; kompetanse og kapasitet hos ansatte, størrelse på bibliotek og brukergrupper, kjennetegn ved brukergrupper, med mer. Det er publisert flere artikler om en slik tjenesteutforming, og det er nyttig å se hva andre har gjort. Internasjonalt ser vi at flere og flere bibliotek i høyere utdanning har en slik tjeneste, det øker også i Norge, og at det er en variasjon i hvordan tjenestene er utformet.

Bakgrunn

I 2016 ble det skrevet en intern rapport ved universitetsbiblioteket som pekte på at antallet henvendelser til biblioteket angående hjelp til systematiske oversikter økte¹¹. Det var i stor grad henvendelser om hjelp til litteratursøk til forskningsarbeid. Henvendelsene økte både i antall og omfang, og henvendelsene var av en slik art at de krevde en spesialisering. Krav til metode og kvalitet i systematiske oversikter vektlegges også i økende grad, noe som også gjenspeiles i henvendelsene. Tallene rapporten baserer seg på er i stor grad hentet inn ved å spørre ansatte, ikke ved å telle faktiske henvendelser. Dette er en metodisk svakhet med

---

¹¹ Gregersen, M. H., Ødegaard, M. & Skagen, T. (2016). Systematiske litteratursøk: Status og fremtidig arbeid ved UB (Upublisert rapport). Universitetsbiblioteket i Oslo, Oslo. Tilgjengelig fra: <https://www.ub.uio.no/om/prosjekter/fagbibliotek-og-systematiske-oversikter/systematiske-litteratursok-ub.pdf>

rapporten, men på en annen side var formålet med rapporten å ta temperaturen på henvendelsene.

På dette tidspunktet hadde heller ikke universitetsbiblioteket noe kurstilbud som tilfredsstillende arbeid med litteratursøk til systematiske oversikter. Erfaring tilsier at det å lære opp forskere i litteratursøk som tilfredsstillende forskningsmetodiske krav til systematiske oversikter tar mye tid. Et slikt kurstilbud er utfordrende da en er nødt til å treffe de riktige forskerne til riktig tid, og gi de nok kompetanse til å bli selvstendige.

Medisinsk bibliotek ønsket å annonsere et tilbud om litteratursøketjenester for systematiske oversikter. Biblioteket gav allerede slike tjenester til forskere, men det var ikke definert hva tjenesten skulle favne, hvem målgruppen var og et slikt tilbud var heller ikke annonsert. Det var behov for et felles kontaktpunkt og like tjenester til forskere ved alle fakultet. Lignende tjenester var på dette tidspunktet etablert ved bibliotekene ved Karolinska Institutet og OsloMet. Flere modeller for tjenesten ble diskutert. Ledergruppen ved universitetsbiblioteket besluttet å legge tjenesten til Medisinsk bibliotek, som hadde etablert kompetanse og rutiner for slikt arbeid. Høsten 2018 ble det gitt en stilling som koordinator for tjenesten.

Beskrivelse av tjenesten

Det har vært viktig at tjenesten har vært godt rammet inn slik at den ikke kommer i konflikt med andre tjenester fra biblioteket. Den skal ikke undergrave kurstilbudet, og den skal ikke overlape med veiledningstjenesten Bestill en bibliotekar. Tjenesten er derfor beskrevet i et eget internt dokument slik at ansatte og ledelse har detaljert kjennskap til den. Innholdet i tjenesten er avgrenset og beskrevet i en portefølje med oppgaver. Disse speiler kompetansen i gruppen, forventninger fra forskerne og krav i metodelitteratur, og er med på å profesjonalisere tjenesten.

Innholdet i tjenesten er beskrevet på egen nettside med bestillingskjema (per februar 2020)¹²:

---

¹² Litteratursøk til systematiske oversikter <https://www.ub.uio.no/skrive-publisere/for-forskere/systematiske-oversikter.html>

- Finne ut om en systematisk oversikt på din problemstilling allerede er gjort
- I samarbeid med deg oversette ditt forskningsspørsmål til en søkestrategi
- Anbefale databaser og andre informasjonskilder det bør søkes i
- Veilede eller gjennomføre litteratursøk i relevante databaser
- Levere søkeresultatet i EndNote, hvor dubletter er fjernet
- Dokumentere søket og skrive om det til metodekapittelet
- Oppdatere søk ved behov
- Følge standarder innenfor metodikken slik som PRISMA, PROSPERO, Cochrane handbook for systematic reviews.

Innholdet i tjenesten kan endre seg noe over tid, basert på erfaringer underveis. Nettsiden vil være oppdatert med innholdet i tjenesten.

Kostnadsfri tjeneste

Arbeidet med litteratursøk til systematiske oversikter er tidkrevende. En studie oppgir en gjennomsnittlig tidsbruk på 30 timer per litteratursøk¹³. Ser en til andre bibliotek som har lignende tjenester så tar noen betalt, mens andre ikke gjør det. Betaling for tjenesten ble diskutert, og endte med at tjenesten er kostnadsfri for forskerne. En eventuell fakturering kan stå i veien for å eventuelt bli medforfatter. Medforfatterskap er ønskelig da biblioteket blir en synlig aktør. Å ta betalt for litteratursøk vil potensielt utestenge brukere som ikke har planlagt å betale for en slik tjeneste, og dette kan ramme forskningen, særlig ph.d.-studenter med begrensede midler. Det er også noen henvendelser som stagnerer og aldri fullføres. En annen viktig faktor er at Medisinsk bibliotek har gitt dette tilbudet gratis til sine brukere i flere år. Forskere ved det medisinske fakultet og Oslo Universitetssykehus har vært brukere av dette tilbudet. Det var dermed viktig at disse ikke skulle komme dårlig ut av en etablering av et litteratursøketilbud, noe som ville skje dersom en begynte å ta betalt for tjenesten.

Målgruppe for tjenesten

Målgruppen for tjenesten er alle forskere (inkludert ph.d.) ved UiO og OUS som skal lage en systematisk oversikt. Tjenesten er ikke åpen for eksterne forskere. I oktober 2019 ble det

---

¹³ Bullers, K., et al. (2018). "It takes longer than you think: librarian time spent on systematic review tasks." Journal of the Medical Library Association 106(2): 198-207.

arrangert en lanseringslunsj for tjenesten markedsført mot forskere ved UiO og Oslo Universitetssykehus¹⁴.

5.4 Interne rutiner og arbeidsdokumenter

For å lette arbeidet med litteratursøk til systematiske oversikter har det vært nødvendig å gjennomgå interne rutiner for slike henvendelser. Litteratursøketjenesten har blitt beskrevet i et mandat og har en rutinebeskrivelse for henvendelser, slik at det skal være tydelig for brukere og bibliotekets ansatte hva tjenesten inneholder, hvem som er målgruppen og hva det krever av arbeidsinnsats både fra forsker og bibliotekar sin side.

I tillegg er det utarbeidet felles arbeidsdokumenter. Disse sikrer et felles utgangspunkt, og en kvalitet i arbeidet. Et utvalg av disse er publisert på prosjektets nettside, og for bruk og eventuell bearbeidelse av andre. Erfaringen tilsier at det er nyttig å lage felles arbeidsdokumenter. Disse må tilpasses den enkelte organisasjons arbeidsmetoder, og oppdateres jevnlig.

5.5 Kurstilbud om systematikk i litteratursøk

Nåværende kurstilbud ved Medisinsk bibliotek er enten rettet mot spesifikke databaser og litteratursøking generelt, eller litteratursøk til klinisk arbeid spesielt. Vi ser behovet for et kurs rettet mer mot bruk av litteratursøk som del av forskningsmetode og litteratursøk til systematiske oversikter.

I denne sammenhengen er det utfordringer:

- Det å gi kurs som setter brukere i stand til å selv gjøre litteratursøk til systematiske oversikter er utfordrende, da det tar tid å opparbeide seg detaljkunnskap.
- Det er økende fokus på kvalitet på litteratursøk.
- En bibliotekar gjør slike søk mer effektivt enn forskere flest, så å gi veiledning til disse kan ta mye tid. Da kan det være like hensiktsmessig at bibliotekar gjør søkene.

---

¹⁴ Lunch & Launch: Search Service for Systematic Reviews <https://www.ub.uio.no/english/courses-events/events/umed/2019/launch-lunch.html>

- Metodelitteratur om systematiske oversikter anbefaler at bibliotekar eller informasjonsspesialist gjør litteratursøket.
- På en annen side, jo mer kunnskap forskere har om litteratursøk til systematiske oversikter, jo bedre er det for prosessen med å skulle lage en.

Kurset er inspirert av kursbeskrivelser fra andre universitetsbibliotek¹⁵. Hensikten med kurset er å gi deltakerne mer teoretisk og metodisk kompetanse om litteratursøk, og vise de hvordan litteratursøk kan brukes som del av forskningsmetode. Generelle prinsipper for søk vil gjennomgås, og deltakerne bruker en egen problemstilling i kurset.

Selv med et slikt kurs ser vi at det være behov for en egen litteratursøketjeneste. Forhåpentligvis vil kursdeltakerne ha mer kunnskap om litteratursøk generelt og hva som kreves for litteratursøk til en systematisk oversikt og kan delta mer i diskusjoner omkring litteratursøket dersom de skal lage en systematisk oversikt. Forskerne vil kunne bli bedre bestillere av litteratursøk. Samtidig vil de kunne ha nytte av systematiske søk i andre sammenhenger som for eksempel ved søknader om forskningsmidler.

Planen var å lage en kurspilot rettet mot et konkret fagmiljø høsten 2019. Dette kurset kunne fungert som et internopplæringskurs internt på UB, eventuelt også for eksterne bibliotekansatte. Piloten utgikk, og det er planlagt to kurs våren 2020¹⁶.

6. Videreføring av prosjektet

Ansatte ved biblioteket har i løpet av prosjektperioden økt sin kompetanse innen arbeidet med litteratursøk til systematiske oversikter. Erfaringene og kompetansen som er tilegnet i løpet av prosjektet vil inngå som en del av den daglige driften ved biblioteket. Med tanke på videreutvikling av fagfeltet er det sannsynlig at arbeidsdokumenter må oppdateres, litteratursøketjenesten og kurs utvikles og endres. Nettsiden til prosjektet kan være en arena for å formidle oppdateringer og andre eventuelle nyheter.

---

¹⁵ «Systematic literature searching» ved Syddansk Universitet, og «Kurs i systematisk litteratursøk» ved Universitetet i Tromsø.

¹⁶ Systematikk i Litteratursøk <https://www.ub.uio.no/kurs-arrangement/kurs/enkelstaeende/medisin-systematikk-litteratursok/>

Medisinsk bibliotek har blitt en etterspurt partner om tematikk knyttet til bibliotekets rolle og systematiske oversikter. En av prosjektdeltakerne har vært en av flere initiativtakere til opprettelsen av et tverrfaglig nettverk; Bibliotekarere involvert i systematiske oversikter Norge (BISON)¹⁷. Bakgrunnen for etableringen var ønske om et fora for utveksling av kunnskap og erfaringer, og å løfte det ut av det medisinske og helsefaglige miljøet.

Samtidig er Norsk Nettverk for Systematiske Kunnskapsoppsummeringer (NORNESK)¹⁸ opprettet, som er et aktuelt fora å følge med i. Internasjonalt har European Association for Health Information and Libraries, EAHIL, nylig opprettet en egen Special Interest Group for Systematic Reviews¹⁹. Dette vil være viktige fora å delta i fremover.

Systematiske oversikter er blitt mer fremtredende i forskningen i løpet av de siste tiårene. Innsikt i prosess og relevante verktøy er verdifullt med tanke på utdanningstilbudene ved Universitetet i Oslo. Medisinsk bibliotek har fått en aktiv rolle på et valgfritt emne om systematiske oversikter for medisinerstudenter²⁰. Universitetet i Oslo har per dags dato ikke et eget tilbud til forskere eller ph.d.-studenter som vil bruke systematisk oversikt som forskningsmetode²¹. Vår nyervervede kompetanse gjør oss bedre i stand til å gi innspill til nye studietilbud ved fakultetene.

Prosjektet Kunstig intelligens i biblioteket ved Universitetsbiblioteket²² har som hensikt å gi noen svar på hvordan man kan bruke kunstig intelligens (Artificial Intelligence) i biblioteket. Her kan man se på hvilke muligheter og eventuelle ikke-muligheter som finnes når det

---

¹⁷ BISON <https://bibliotekutvikling.no/forum/groups/1085>

¹⁸ NORNESK <https://nornesk.no/>

¹⁹ EAHIL Sub groups: Systematic Reviews ble opprettet i juni 2019, men er ikke tilgjengelig på nettsidene pr. mars 2020.

²⁰ <https://www.uio.no/studier/emner/medisin/med/MED3005/index.html>

²¹ Nasjonal forskerskole for allmenntilleggsmedisin tilbyr i samarbeid med Folkehelseinstituttet et 3ECTS studiepoenggivende kurs i bruk av systematiske oversikter, for ph.d.-studenter. <https://www.med.uio.no/helsam/forskning/forskerskoler/nafam/kurs-seminarer/kurs/2019/systematiske-oversikter.html>

²² <https://www.ub.uio.no/om/prosjekter/kunstig-intelligens/>

gjelder bruk av kunstig intelligens i systematiske oversikter. Dette er også tema for nyere forskning²³.

---

²³ - Elliott JH, Synnot A, Turner T, Simmonds M, Akl EA, McDonald S, et al. Living systematic review: 1. Introduction—the why, what, when, and how. *J Clin Epidemiol.* 2017;91:23-30.
- Marshall IJ, Wallace BC. Toward systematic review automation: a practical guide to using machine learning tools in research synthesis. *Systematic Reviews.*

Vedlegg I

Regnskap

212067 Fagbibliotek og systematiske oversikter
Avsluttet regnskap 31.12.2019

	Regnskap Hittil i Prosjektet	Regnskap Hittil i År	Årsprognose	Fremtidige års prognoser	Levetids prognose
Inntekter total	-788 204	-149 093	-202 507	0	-841 618
Personal og indirekte kostnader total	586 349	259 445	217 268	0	544 172
Drift total (inkludert investering og avskrivning)	134 160	113 288	289 000	0	309 873
Overført fra ifjor	0	-291 334	-291 334	0	0
Grand Total	-67 694	-67 694	12 427	0	12 427

	Regnskap Hittil i Prosjektet	Regnskap Hittil i År	Årsprognose	Fremtidige års prognoser	Levetids prognose
Inntekter total					
Inntekter total	-500 000	0	0	0	-500 000
Egenandel	-288 204	-149 093	-202 507	0	-341 618
Personal og indirekte kostnader total	76 730	7 100	0	0	69 630
Personal og indirekte kostnader total	80 876	35 786	29 968	0	75 058
Personal og indirekte kostnader total	428 744	216 560	187 300	0	399 483
Drift total (inkludert investering og avskrivning)	130 808	113 288	289 000	0	306 521
Drift total (inkludert investering og avskrivning)	3 352	0	0	0	3 352
Overført fra ifjor	0	-291 334	-291 334	0	0
Grand Total	-67 694	-67 694	12 427	0	12 427

Egenandel 36,56 %

Egenandel fratrukket mindreforbruk 40 %

Håvard Kalle Riis

24.01.2020 Assisterende bibliotekdirektør Håvard Kalle Riis